

I.

Strategické směry rozvoje mezinárodních vztahů v oblasti vzdělávání

1. Úvod

Rozvíjení mezinárodních vztahů v oblastech spadajících do působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále také „MŠMT“) představuje významnou součást aktivit ministerstva, které přitom vychází z principů vymezených v koncepci zahraniční politiky České republiky.

K **prioritám** mezinárodních vztahů v oblasti vzdělávání kromě plnohodnotného členství ČR v EU v souladu s výše uvedenými cíli náleží:

- rozvíjení bilaterálních vztahů;
- prohlubování vztahů se sousedními státy a posilování regionální spolupráce;
- spolupráce v rámci dalších mezinárodních organizací kromě EU;
- podpora českého kulturního dědictví, zejména formou podpory výuky českého jazyka a prezentace kultury v zahraničí;
- udržování vztahů s krajanskými komunitami v zahraničí;
- zahraniční rozvojová pomoc/spolupráce.

Mezinárodní vztahy v oblasti vzdělávání nelze zužovat pouze na naplňování mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána. Jejich cílem je rovněž získávání informací o nových trendech ve vzdělávání v zahraničí a jejich následné promítnutí do našich vzdělávacích záměrů a cílů, posilování mobility studentů a učitelů, podpora výuky cizích jazyků a českého jazyka v zahraničí nebo také prezentace českého vzdělávání a vzdělávacího systému v zahraničí. **Mezinárodní vztahy představují významný nástroj pro rozvoj vzdělávacího systému v České republice a pro naplňování národní politiky ve vzdělávání.**

Tyto strategické směry budou uplatňovány po dobu 4 let. Pokud nastanou zásadní změny v prioritách, z nichž vychází, budou strategické směry aktualizovány.

Materiál nezahrnuje Strategické směry rozvoje vztahů ve vědeckotechnické spolupráci, která rovněž spadá do působnosti MŠMT. Danou problematikou se zabývá odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, který svou koncepci předložil Radě pro výzkum a vývoj v roce 2008.

2. Teritoriální priority

Z hlediska teritoriálních priorit MŠMT v oblasti mezinárodních vztahů i nadále soustředí svou pozornost především **na rozvoj spolupráce s členskými státy EU**, a to se zvláštním zřetelem na sousední země. V současné době, kdy je překonána historická zátěž a umělé rozdělení Evropy 2. poloviny 20. století, pomáhá sblížení se západními sousedy obnovit tradici kulturní vzájemnosti a oboustranně výhodné výměny. Zachování **nadstandardních vazeb se Slovenskem, Polskem a Maďarskem** zase pomáhá upevnit pozici ČR ve středoevropském regionu. V této souvislosti je mimořádně důležitá i regionální spolupráce v příhraničí.

V souvislosti s předsednictvím České republiky v Radě EU v I. polovině roku 2009 se pak bude třeba v nadcházejícím období i v oblasti bilaterálních vztahů zaměřit ve zvýšené míře na spolupráci se státy, které ČR v předsednictví předcházely a budou následovat (tj. Francie a Švédsko). Nemalá pozornost by měla být věnována rovněž současným kandidátským zemím (tj. Chorvatsku, Makedonii a Turecku).

V evropském prostoru (mimo členské či kandidátské země EU) je dále třeba položit hlavní důraz na **Rusko, Ukrajinu, Bělorusko, Moldavsko a na země západního Balkánu**, které ČR podporuje v jejich evropské a euroatlantické integraci (Srbsko, Černá Hora, Bosna a Hercegovina, Albánie).

Kromě výše zmíněných zemí je nadále třeba udržovat kontakty i s mimoevropskými zeměmi. Při výběru teritoriálních priorit se MŠMT soustředí hlavně na regionální mocnosti, případně na země s tradičně silnou vazbou na ČR.

Z bližších mimoevropských regionů je pro českou zahraniční politiku prioritní relace s Gruzii, udržení tradičně dobrých vztahů se Státem Izrael a ve středomořské oblasti rozvoj vztahů s Egyptem a Marokem. S vědomím nejnovějšího vývoje ve středomořské oblasti a nových problémů bude nutné hledat i nové koncepční kroky ve vztahu k samosprávnému palestinskému území a pomoci této oblasti především v rovině odbourávání předsudků a podpory vytváření vzdělávacích příležitostí.

Ze vzdálených mimoevropských regionů je pochopitelně hlavní důraz kladen na **rozvoj vztahů s USA a Kanadou**. V **Asii** kromě hlavních preferovaných zemí, jimiž jsou Japonsko a Čína, lze s ohledem na tradičně silné vazby mezi důležité partnery počítat Vietnam a Mongolsko, vzestupnou tendenci lze sledovat ve vztahu **k Indii, Indonésii, Korejské republice, Tchaj-wanu, Singapur** a s **ohledem na osobu krále i ke Kambodže**. V souladu s vytvořenou relací EU-Austrálie se zvyšuje význam rozvoje bilaterálních vztahů s **Austrálií**, a proto bude uváženo posílení vztahů s touto zemí a jeho přínosu pro oblast vzdělávání.

Bilaterální vztahy s dalšími zeměmi jsou rozvíjeny zásadně na bázi reciprocity, tj. oboustranně výhodných výměn. V oblasti Latinské Ameriky tato spolupráce probíhá s **Mexikem, Peru, Argentinou a Brazílií**. Z afrického regionu se uvažuje o navázání spolupráce s **Jihoafrickou republikou**.

V oblasti **zahraniční rozvojové spolupráce**, která je z podstaty věci unilaterální, se **MŠMT ve sledovaném období let 2006 až 2010 zaměřovalo** z osmi vládou schválených prioritních zemí na **Angolu a Moldavsko**, z tzv. neprioritních zemí pak s ohledem na předchozí úspěšné aktivity zejména na **Etiopii, Afghánistán a Namibii**. V souvislosti se vznikem České rozvojové agentury od 1.1.2008 bude zapojení MŠMT do oblasti rozvojové spolupráce probíhat především v rovině odborně expertní a nepředpokládá se další přímé financování rozvojových projektů, s výjimkou těch, které se dokončují.

Strategická doporučení pro oblast teritoriálních priorit:

- **soustředit se na sousední státy, další členské státy EU a kandidátské země**
- **ve zbývajícím evropském prostoru se zaměřit na Rusko, Ukrajinu, Bělorusko, Moldavsko, Gruzii a státy západního Balkánu**
- **v severoamerickém prostoru pak na USA a Kanadu**

- v oblasti Středozemního moře na Izrael, Egypt a Maroko
 - systematicky posilovat vztahy s Japonskem, Čínou, Korejskou republikou, Vietnamem, Mongolskem, Indií, Tchaj-wanem a Singapurem
 - v Latinské Americe se vedle Mexika a Peru zaměřit rovněž na Argentinu a Brazílii
 - v Africe na potenciální spolupráci s Jihoafrickou republikou
 - v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce podporovat poskytování vládních stipendií především občanům pocházejícím z prioritních zemí ZRS
- Termín pro naplňování všech výše uvedených cílů: průběžně do roku 2012**

3. Bilaterální vztahy

3.1. Mezinárodní smlouvy o spolupráci ve vzdělávání

Význam a intenzitu bilaterálních vztahů v oblastech spadajících do působnosti MŠMT dokládá mimo jiné skutečnost, že pravomoc sjednávat jménem vlády prováděcí programy ke kulturním dohodám byla vládou přenesena na ministra školství, mládeže a tělovýchovy a na ministra kultury.¹ S ohledem na obvyklý rozsah aktivit v oblasti vzdělávání je ve většině případů gestorem za sjednání prováděcího programu právě MŠMT, konkrétně odbor mezinárodních vztahů (dále jen „OMV“).

OMV zajišťuje vypracování školské části tzv. kulturních dohod, tj. mezinárodních smluv vládní kategorie, které upravují obecné otázky spolupráce v oblasti kultury, školství a vědy. Dále zodpovídá za přípravu a sjednání prováděcích programů, tj. mezinárodních smluv vládní kategorie, které na období 3-4 let blíže specifikují podmínky a rozsah spolupráce vymezené v obecných rysech v příslušné kulturní dohodě. Kromě toho OMV zajišťuje sjednávání mezinárodních smluv resortní kategorie, tj. smluv uzavřených mezi MŠMT a zahraničním ministerstvem zodpovědným za oblast školství.

Cílem výše zmíněných smluv je podpora mobility vysokoškolských studentů a akademických pracovníků, podpora studia jazyka druhé smluvní strany prostřednictvím lektorátů a letních jazykových kurzů, podpora spolupráce v oblasti mládeže a sportu, vzájemná výměna informací, případně podpora výměn pedagogů a žáků středních škol či podpora výuky v jazyce národnostních menšin a přeshraniční spolupráce. Charakter uzavíraných závazků je zpravidla reciproční, i když v některých případech partnerské země nabízejí českým uchazečům stipendia nad rámec smluvně stanovených kvót.

3.1.1. Sjednávání mezinárodních smluv

OMV při sjednávání mezinárodních smluv postupuje podle Směrnice vlády pro sjednávání, vnitrostátní projednávání, provádění a ukončování platnosti mezinárodních smluv (schválené usnesením vlády ze dne 11. února 2004 č. 131). Proces sjednání mezinárodní smlouvy přitom obnáší následující činnosti: **přípravu textu** prováděcích programů a smluv resortní kategorie, spolupráci na přípravě textu kulturních dohod (jejichž sjednávání je v gesci Ministerstva zahraničních věcí), **předložení návrhu do** vnitřního a meziresortního

¹ Směrnice vlády pro sjednávání, vnitrostátní projednávání, provádění a ukončování platnosti mezinárodních smluv (schválená usnesením vlády ze dne 11. února 2004 č. 131).

připomínkového řízení, jednání o textu smlouvy se zahraniční smluvní stranou, veškeré náležitosti spojené s podpisem smluv, jejich vyhlášením, evidencí a publikací.

V rámci resortu vede OMV **evidenci všech mezinárodních smluv**, které spadají do **působnosti MŠMT** nebo se jeho působnosti dotýkají. Jejich přehled průběžně aktualizuje a publikuje na internetových stránkách.

3.1.2. Naplňování mezinárodních smluv

OMV rovněž zodpovídá za naplňování závazků vyplývajících ze sjednaných smluv. Kromě **vysílání a přijímání studentů a pedagogů** na studijní a výzkumné pobyty zajišťuje na základě mezinárodních smluv též **vysílání lektorů** českého jazyka a literatury na zahraniční vysoké školy (viz kapitola 4.1.) a některé specifické aktivity jako např. **vysílání žáků středních škol** na lycea v Dijonu a Nimes a na Gymnázium F. Schillera v Pirně, **vysílání učitelů z bilingvních gymnázií** v ČR na vzdělávací pobyty do zahraničí či program spolupráce ve vědě a vzdělávání s Rakouskem (AKTION).

OMV se organizačně podílí též na řadě projektů v rámci **přeshraniční spolupráce**,² účastní se pravidelných setkání komisí pro přeshraniční spolupráci a činnosti pracovních skupin, které stanovují aktuální cíle a priority vzájemné spolupráce v oblasti vzdělávání, mládeže a sportu, a následně je garantují.

Významnou činností odboru mezinárodních vztahů je též **péče o dvojjazyčnou výuku**, kterou poskytují bilingvní sekce zřízené na vybraných gymnáziích v ČR na základě smluv s Francií, Francouzským společenstvím Belgie, Itálií, Německem, Rakouskem, Spojeným královstvím a Španělskem, a podpora další rozšířené výuky jazyka partnerské země (Německý jazykový diplom). OMV v této souvislosti zajišťuje komunikaci se zahraničním partnerem, především co se organizace výuky, zajištění zahraničních učitelů a závěrečných zkoušek týče. V této oblasti se jeví jako zásadní problém dosud nedořešená koncepce maturitní zkoušky v dvojjazyčných třídách gymnázií, která může mít i negativní dopad na rozsah a další rozvoj spolupráce se zeměmi, které tato gymnázia podporují. Za pozitivní lze na druhou stranu hodnotit přijaté rozhodnutí o zpracování Rámcového vzdělávacího programu pro dvojjazyčná gymnázia, který bude respektovat odlišnosti ve vzdělávání studentů těchto gymnázií.

V neposlední řadě OMV zabezpečuje **přijetí zahraničních delegací** vyslaných do ČR na základě mezinárodních smluv a případné **jednání o prodloužení či ukončení platnosti sjednaných smluv**.

V současné době se bilaterální spolupráce rozvíjí na základě více než 40 mezinárodních smluv vládního a resortního charakteru³. OMV dbá o plné využití nabídek

² Přeshraniční spolupráce v oblasti vzdělávání je zakotvena ve smlouvách se Slovenskem, Polskem, Saskem, Bavorskem a Rakouskem.

³ Smluvní spolupráce probíhá v souladu s výše naznačenou strategií se všemi sousedními státy, v rámci EU pak s následujícími zeměmi: Belgie, Bulharsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko a Švédsko. V případě Německa jsou partnerem ČR jednotlivé spolkové země, které v oblasti vzdělávání vystupují samostatně. Obdobným případem je Belgie, kde oblast vzdělávání náleží do působnosti jednotlivých společenství. Dalšími smluvními partnery jsou kandidátské země (Chorvatsko, Makedonie), státy ESVO/EHP (Island, Norsko, Švýcarsko) a vybrané evropské (Rusko, Ukrajina) a neevropské země (Argentina, Brazílie, Čína, Egypt, Indie, Izrael, Japonsko, Jordánsko, KLDR, Maroko, Mexiko, Mongolsko, Peru).

vycházejících z těchto smluv, jakož i o využívání aktuálních nabídek zahraničních institucí mimo rámec smluvní spolupráce vlád.

3.1.3. Další související činnosti

Důležitou aktivitou OMV v souvislosti s naplňováním mezinárodních smluv je **koncipování resortních předpisů**, např. stipendijních programů a postupů při udělování stipendií, pokynů pro přijímání zahraničních hostů a delegací a vysílání osob do zahraničí (a to i mimo rámec smluvní spolupráce).⁴ V souvislosti s dokončením rekonstrukce Ubytovny Dlouhá byl připraven nový Metodický pokyn k efektivnímu využívání ubytovací kapacity DZS v Dlouhé 17 (č.j. 804/2009-10), který bude platit od února 2009. Ubytovna Dlouhá bude využívána pro potřeby ubytování zahraničních delegací přijímaných MŠMT a přímo řízenými organizacemi zřizovanými MŠMT, při příležitosti pořádání mezinárodních akcí v České republice. Rovněž se počítá s využitím ubytovny pro potřeby škol a školských zařízení. Základní cílem pro provoz Ubytovny Dlouhá je optimální využití její ubytovací kapacity.

V kontextu bilaterální spolupráce zajišťuje OMV **řadu dalších aktivit**, např. zodpovídá dotazy veřejnosti, informuje o možnostech studia v zahraničí a podmínkách pobytu, zveřejňuje informace na internetových stránkách MŠMT, publikuje nabídky vzdělávacích aktivit a spolupracuje s českými zastupitelskými úřady při šíření informací o českém vzdělávacím systému a podmínkách studia v ČR, dále zprostředkovává informace o pravidelných i jednorázových aktivitách pořádaných v jednotlivých zemích (soutěžích, festivalech, konferencích, seminářích, výstavách apod.), případně informace z příslušných teritorií.

OMV rovněž komplexně **zabezpečuje finanční aspekty plnění mezinárodních smluv**, tj. koncipování rozpočtu, průběžné zajišťování finančních toků, vyúčtování a kontrolu.

⁴ V současné době platí následující předpisy:

- Příkaz ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 42/2007 k přiznávání stipendií podle programu „Stipendia Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na podporu studia cizinců na veřejných vysokých školách v České republice“, č.j. 23 304/2007-10 ze dne 18.12.2007 (publ. v sešitu 2/2008 Věstníku MŠMT ČR);
- Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se plošně mění výše stipendií přiznávaných podle programu „Stipendia Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na podporu studia cizinců na veřejných vysokých školách v České republice“, č.j. 11 316/2008-10 ze dne 4.7.2008 (publ. v sešitu 11/2008 Věstníku MŠMT ČR);
- Změna programu „Stipendia Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na podporu studia cizinců na veřejných vysokých školách v České republice“, č.j. 11 316/2008-10 ze dne 7.7.2008 (publ. v sešitu 11/2008 Věstníku MŠMT ČR);
- Příkaz ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 13/2008 k přiznávání stipendií podle programu „Stipendia Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro studium v zahraničí“, č.j. 10 877/2008-10 ze dne 9.7.2008 (publ. v sešitu 9/2008 Věstníku MŠMT ČR);
- Příkaz ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 30/2008 k přiznávání stipendií podle programu „Stipendia Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vložená do Central European Exchange Programme for University Studies (CEEPUS II)“, č.j. 25 160/2008-10 ze dne 28.12.2008;
- Příkaz ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č. 13/2005 k přiznávání stipendií podle programu „Stipendia Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vložená do stipendijní části Programu Akce Česká republika – Rakouská republika – spolupráce ve vědě a vzdělávání“, č.j. 20 527/2005-61 ze dne 24.8.2005 (publ. v sešitu 10/2005 Věstníku MŠMT);
- Usnesení vlády č. 712/2007 o zřízení vládních stipendijních míst ke studiu na veřejných vysokých školách v ČR pro občany z rozvojových a dalších potřebných zemí na léta 2008 až 2012.

Nad rámec smluvních závazků OMV **organizačně zajišťuje přijetí zahraničních návštěv na MŠMT**, připravuje podklady k přijetí ministerských delegací, velvyslanců atp. na MŠMT a pomáhá připravovat program návštěv různých skupin.

Jednou z aktivit OMV, která nemá přímou vazbu na mezinárodní smlouvy, je vedení **evidence dohod o přímé spolupráci**, jež v rámci své autonomie sjednávají vysoké školy se svými zahraničními protějšky. Obsah a naplňování těchto dohod nicméně nespádají do kompetence MŠMT. Úplnost evidence je odvislá od vysokých škol, zda sdělí OMV informaci o uzavřené dohodě.

Strategická doporučení pro oblast bilaterálních vztahů:

- **Zachovat stávající rozsah bilaterální spolupráce v co možná nejefektivnější podobě.
Termín: průběžně**
- **Při případném rozšíření spolupráce na další země důsledně posuzovat, zda se jedná ze zahraničněpolitického hlediska o perspektivního partnera, který bude schopen dostát recipročním závazkům. Ve střednědobém horizontu systematicky posilovat spolupráci v souladu s teritoriálními prioritami nastíněnými v kapitole 2.
Termín: průběžně**
- **Trvale zefektivňovat publikaci nabídek stipendijních pobytů v ČR i zahraničí a zlepšovat koordinaci aktivit realizovaných ve spolupráci s DZS.
Termín: průběžně**
- **Uvážit vytvoření Národního stipendijního fondu za účelem zefektivnění a zpřehlednění nabídky stipendií v oblasti terciárního vzdělávání a projednat možnosti vytvoření tohoto fondu na společném poradě I. náměstkyně ministra a náměstka ministra skupiny III a následně o výsledku jednání informovat pana ministra.
Termín: říjen 2009**
- **V oblasti zabezpečení bilingvní výuky ve vybraných dvojjazyčných třídách českých gymnázií spolupracovat se skupinou II; usilovat o urychlené řešení koncepce maturitní zkoušky v souladu s ustanovením § 81 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a v rámci přípravy příslušných prováděcích předpisů ke školskému zákonu usilovat o zachování specifických podmínek této výuky tak, jak jsou zakotveny v mezinárodních smlouvách; v návaznosti na rozhodnutí o podobě maturitní zkoušky a přijetí Rámcového vzdělávacího programu pro dvojjazyčná gymnázia analyzovat závazky vyplývající z mezinárodních smluv a podle potřeby připravit nové smlouvy.
Termín: ihned a dále průběžně**

3.2. Smlouvy o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání a dokladů o vědeckých hodnostech a akademických titulech (dále jen „ekvivalenční smlouvy“)

Sjednávání ekvivalenčních smluv tvoří významnou součást činnosti OMV. Tyto smlouvy jsou, vedle kulturních dohod, prováděcích programů a dalších bilaterálních smluv o školské spolupráci, nedílnou součástí české zahraniční politiky. Jejich sjednávání vychází ze záměru MŠMT a z doporučení Společného výboru ministrů členských zemí CEEPUS (Central European Exchange Programme for University Studies – Středoevropský výměnný program pro vysoké školy) vytvořit středoevropskou oblast vzájemného uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání a dosažené úrovně vysokoškolského vzdělání, a to na základě bilaterálních dohod. Uznávání dokladů pro akademické účely podporuje i Evropská komise jako předpoklad k zajištění funkční akademické mobility, tedy i volného pohybu osob a rovných příležitostí občanů EU. Tento trend se také objevuje ve smlouvách UNESCO a Rady Evropy (např. v Pařížské a Lisabonské úmluvě).

Ekvivalenční smlouvy se týkají výhradně **uznávání dokladů o vzdělání pro akademické účely** (tj. např. uznání dokladů pro potřeby dalšího studia), nikoli uznávání kvalifikace profesní. Tyto smlouvy vytvářejí mj. mechanismy pro kvalifikované posouzení absolvovaného zahraničního studia, upravují užívání akademických titulů absolventů bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů a uznávání rovnocennosti či užívání vědeckých hodností a vědecko-pedagogických a umělecko-pedagogických titulů. Stanoví rovněž povinnost smluvních stran vzájemně se informovat o změnách v jejich vzdělávacích systémech. Ekvivalenční smlouvy jsou sjednány na dobu neurčitou a mohou být vypovězeny diplomatickou cestou.

V současné době je ČR při uznávání zahraničních dokladů o vzdělání vázána celkem 5 multilaterálními a 5 bilaterálními smlouvami. V nedávném období se podařilo sjednat nové ekvivalenční smlouvy se Slovenskem, Polskem, Maďarskem, Německem. V roce 2008 bylo podepsáno Memorandum, které usnadňuje nostrifikaci a uznávání částí vysokoškolského studia s Rakouskem. Nově je rozpracována ekvivalenční dohoda s Bulharskem a připravuje se společné prohlášení s Francií, které rovněž usnadní vzájemné uznávání akademických kvalifikací.

Strategická doporučení pro oblast ekvivalenčních dohod

- **Dokončit sjednání nové ekvivalenční dohody s Bulharskem a společného prohlášení k uznávání vysokoškolského vzdělání a jeho částí s Francií**
Termín: prosinec 2009
- **Ve spolupráci se skupinou III, popř. skupinou II vytipovat vhodné členské státy EU pro sjednání ekvivalenčních dohod s ohledem na rozsah vysokoškolské spolupráce a zahájit expertní jednání s těmito státy**
Termín: červen 2009 a následně průběžně

4. Multilaterální vztahy

4.1. Regionální spolupráce

MŠMT se vedle bilaterálních vztahů aktivně zapojuje i do regionální spolupráce. V rámci středoevropského prostoru lze za nejdůležitější považovat spolupráci v rámci **Visegrádské skupiny** (Maďarsko, Polsko, Slovensko a ČR). OMV se v této oblasti soustředí na zajišťování aktivit financovaných z Mezinárodního visegrádského fondu, který je určen na podporu společných regionálních projektů v oblasti kultury, vědy, výzkumu, vzdělávání, výměn mladých lidí a přeshraniční spolupráce. Jedná se o výběr tzv. malých a středních projektů na poskytované granty a o výběr kandidátů na stipendia v rámci Visegrádského stipendijního programu.

Další významnou aktivitou je **CEEPUS**, jehož cílem je vytvoření středoevropské univerzitní sítě, která se skládá z jednotlivých dílčích sítí minimálně 3 univerzit z různých smluvních států.⁵ Počet stipendií poskytovaných studentům a učitelům schvaluje porada vedení MŠMT na návrh odboru vysokých škol, který je také odpovědný za plnění programu. OMV spolupracuje s Národní kanceláří programu CEEPUS v ČR, která program administrativně a organizačně zajišťuje. Národní kancelář je součástí DZS. Gesce za realizaci programu CEEPUS je v kompetenci odboru vysokých škol MŠMT.

OMV též zastupuje MŠMT v projektu ACES (Academy of Central European Schools) iniciovaném rakouskou nadací „Die Erste Osterreichische Sparkasse foundation“. Pomocí ACES projektu se vytváří fungující síť spolupracujících škol. Nadace poskytuje granty na programy přeshraniční spolupráce podporující „evropské hodnoty“.

4.2. Mezinárodní organizace

MŠMT obecně zodpovídá za zapojení ČR do vzdělávacích a výzkumných aktivit mezinárodních organizací, jichž je Česká republika členem. V současné době se jedná především o Radu Evropy, OECD, UNESCO a OSN. Z rozmanitých aktivit s tím souvisejících zabezpečuje OMV např. platbu členských příspěvků, jmenování českých zástupců v těchto organizacích, koordinuje účast ČR na vzdělávacích a výzkumných projektech a finanční zabezpečení těchto projektů.

MŠMT se účastní mezinárodní mnohostranné spolupráce členských zemí **Organizace pro ekonomický rozvoj a spolupráci (OECD)**, své zástupce má v orgánech spadajících pod Direktoriát pro vzdělávání, a to ve *Výboru pro vzdělávací politiku*, v *Řídící radě Centra pro inovace ve vzdělávání (CERI)* a v *Řídící radě programu Institucionální řízení vysokých škol (IMHE)*. Zástupci resortu se rovněž účastní zasedání pracovních skupin projektů a programů, v nichž je ČR zapojena. V rámci MŠMT je gesce za problematiku OECD rozdělena mezi odbor analyticko-koncepční (odborná a obsahová odpovědnost) a OMV (nezbytné administrativně organizační zabezpečení agendy, jako např. spolupráce se Stálou misí ČR při OECD, s MZV a MF).

Významný přínos pro Českou republiku vyplývající z členství v OECD, resp. IEA představuje účast v mezinárodních srovnávacích projektech zaměřených na úroveň vzdělání

⁵ Dohodu o programu CEEPUS podepsaly Albánie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Černá Hora, Česká republika, Chorvatsko, Maďarsko, Makedonie/FYROM, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Srbsko; spolupracuje též Priština – Kosovo.

v různých věkových skupinách. Pro další rozvoj vzdělávání je důležitá a přínosná účast v projektech jako jsou např. PISA, PIRLS, TIMSS, SENDD, PIAAC, INES a ICCS. Důležitým partnerem MŠMT v této oblasti je Ústav pro informace ve vzdělávání, který realizuje výzkumnou a analytickou činnost v rámci těchto projektů na území ČR a vyhodnocuje výsledky a mezinárodní srovnání pro další využití u nás, resp. v projektu OECD "Vocational Education and Training - Policy and Innovation", jehož garantem je Národní ústav odborného vzdělávání v Praze. Pokud jde o projekt INES, ÚIV zajišťuje příslušné aktivity včetně předávání statistických údajů o školství prostřednictvím dotazníku UOE (UNESCO/OECD/Eurostat). V tomto kontextu je třeba zmínit i to, že k významným aktivitám ÚIV patří rovněž předávání statistických údajů Eurostatu, statistickému úřadu EK.

V rámci členství v **Radě Evropy** se MŠMT podílí zejména na spolupráci v nosných projektech *Direktoriátu pro vzdělávání*, kterými je výchova k demokratickému občanství a jazyková politika. V oblasti jazykové politiky se OMV aktivně podílí na činnosti *Evropského střediska pro moderní jazyky ve Štýrském Hradci (ESMJ)*, zastupuje ČR ve správní radě (a v současnosti i v řídicím výboru správní rady) ESMJ. OMV organizačně zabezpečuje výběr účastníků na seminářích ESMJ. OMV se podílí i na dalších aktivitách Rady Evropy (např. využívání Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, Evropského jazykového portfolia, Evropského dne jazyků) a je pro tyto projekty kontaktním místem Rady Evropy.

OMV dále informuje příslušné partnery v ČR o mezinárodních projektech Rady Evropy v oblasti jazykového vzdělávání, napomáhá jejich implementaci v ČR (koordinuje mezinárodní akce konané v této souvislosti v ČR, pravidelně reportuje Radě Evropy o implementaci jednotlivých projektů, vybírá české pedagogy k účasti na mezinárodních projektech a seminářích. OMV zastupuje ČR v Řídicím výboru pro vzdělávání Rady Evropy.

V dalších výborech Rady Evropy působících v oblasti vysokého školství, mládeže a tělovýchovy zastupují ČR pracovníci příslušných odborů MŠMT. Zástupci odboru pro mládež a OMV byly rovněž zvoleni do vedení těchto výborů a spolupodílejí se na dalším směřování oblasti vzdělávání v rámci Rady Evropy.

OMV dále koordinuje aktivity a organizuje mezinárodní semináře odborníků z členských států Rady Evropy v oblasti vzdělávání, jež se konají pod názvem „Pražské fórum“ (od roku 1995 se sešlo 5x) a stala se již tradičním setkáváním expertů z členských zemí nad aktuálními tématy, která se týkají především vzdělávací politiky. Rada Evropy uspořádala společně s MŠMT v listopadu 2008 5. Pražské fórum, které se tematicky zaměřilo na právo na kvalitu ve vzdělávání. OMV a zmíněné příslušné odbory MŠMT rovněž spolupracují v oblastech svých působností se Stálou misí ČR při Radě Evropy.

Kooperace MŠMT a **Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO)** spočívá především ve spolupráci při přípravě dokumentů UNESCO v oblasti vzdělávání a dále pak v zajišťování účasti ČR na mezinárodních a regionálních konferencích UNESCO týkajících se vzdělávání, v přípravě pravidelných národních zpráv o vzdělávání pro potřeby *Mezinárodního úřadu pro vzdělávání UNESCO (IBE)*, v zapojování českých základních a středních škol do projektu přidružených škol UNESCO (ASP) a v předkládání projektů vysokých škol do participačního programu organizace. OMV v této souvislosti organizačně zajišťuje **udílení Medaile Jana Amose Komenského** (společné medaile MŠMT a UNESCO), včetně pobytu laureátů v ČR. Na zajištění pobytu laureátů v ČR se významným způsobem podílí DZS. Medaili uděluje generální tajemník UNESCO a ministr školství, mládeže a tělovýchovy ČR při příležitosti zasedání Mezinárodní konference o výchově (ICE)

– zpravidla každé 3–4 roky. Medaile se uděluje za vynikající počin v oblasti vzdělávání jednotlivým pedagogům, skupinám pedagogů nebo institucím vybraným z pěti světových regionů. Poprvé byla medaile udělena v roce 1993, zatím naposledy, a to posedmé, byla udělena v roce 2008.

4.3. Aktivity Evropské komise v oblasti jazykového vzdělávání

OMV zajišťuje, informuje a napomáhá národní implementaci aktivit EK v oblasti jazykového vzdělávání, a to prostřednictvím svého členství v pracovní skupině pro jazyky. Na základě podkladů z jednotlivých odborných pracovišť vytváří zprávy z oblasti jazykového vzdělávání pro EK (např. zprávy o plnění Akčního programu na podporu jazykového vzdělávání a jazykové rozmanitosti, o plánu na podporu mnohojazyčnosti, o přípravě učitelů jazyků, o implementaci metody tzv. CLIL, o příkladech dobré praxe atd.) a informuje zahraniční partnery o současné situaci v jazykovém vzdělávání v ČR. OMV je členem poroty Evropské jazykové ceny – the Label.

Strategická doporučení pro oblast multilaterálních vztahů:

- **Pokračovat v aktivním zapojení do akcí a projektů pořádaných regionálními a dalšími mezinárodními organizacemi v oblasti vzdělávání.**
Termín: průběžně

- **Zajistit pravidelnou a plnohodnotnou účast v řídicích grémiích mezinárodních organizací, jichž je ČR členem.**
Termín: průběžně

5. Podpora českého kulturního dědictví v zahraničí a výuka českého jazyka a literatury

Přirozenou součástí zahraničně-kulturní politiky každé země je předávání poznatků o vlastní historii i současnosti v dalších státech světa. Významnými nástroji České republiky při předávání těchto poznatků je podpora výuky českého jazyka a literatury v zahraničí (lektoráty), podpora krajanských komunit v oblasti kultury a vzdělávání a výuka českého jazyka a literatury pro cizince (letní školy slovanských studií).

5.1. Lektoráty českého jazyka a literatury

V rámci plnění mezinárodních smluv a v souladu s **Programem podpory českého kulturního dědictví v zahraničí na léta 2006-2010** (usnesení vlády č. 1622 ze dne 14. prosince 2005, ve znění pozdějších změn) jsou do zahraničí vysíláni lektoři českého jazyka a literatury (dále „lektoři“). Lektoři působí na zahraničních univerzitách, a to zpravidla na pracovištích slovanské filologie filosofických fakult, kde je v mnoha případech možno český jazyk studovat jako samostatný studijní obor.

MŠMT v současné době podporuje **53 lektorátů českého jazyka ve 25 zemích světa**, kromě evropských též např. v Číně, Egyptě, Indii, Mongolsku a Izraeli. Lektoráty se zřizují na základě doporučení příslušného zastupitelského úřadu v dané zemi či výjimečně např. na doporučení představitelů českých krajů (viz spolupráce Jihomoravského kraje s italským Toskánskem).

Činnost lektorů se zpravidla finančně zabezpečuje jak z české strany, tak ze strany přijímající zahraniční univerzity (takto je vysláno 49 lektorů). Podpora lektorátů je koordinována řízena MŠMT ve spolupráci s MZV. DZS poskytuje lektorům příplatek k úhradě zvýšených životních nákladů, hradí cestovné a přepravu osobních věcí do místa působení, náhradu výdajů za víza, povolení k pobytu či pracovní povolení, lékařské prohlídky, očkování, 1 cestu na dovolenou do ČR ročně. Jestliže se zahraniční strana na zabezpečení činnosti lektora podílí jen ve velmi malé míře, může být na lektorát vyslán tzv. učitel, jehož činnost je však nákladnější, protože místo příplatku na zvýšené životní náklady mu česká strana hradí plat a cestovní náhrady podle platných právních předpisů. V současné době jsou takto vysláni na lektorát pouze 4 učitelé.

DZS dále zahraničním bohemistickým pracovištím poskytuje po dohodě s MŠMT a MZV v souladu s výše zmíněným usnesením vlády rovněž studijní materiály (učebnice, slovníky, beletrii, mapy, propagační materiály o ČR apod.), a to nejen lektorátům, kam vysílá svého lektora, ale i dalším pracovištím, na nichž se vyučuje čeština. Následné novelizace původního usnesení vlády z roku 2005 umožnily zvýšit finanční částky poskytované vyslaným lektorům z české strany, ale též hradit zvýšené životní náklady lektorů v případě, že přijímající univerzita není schopna se dostatečně na zajištění podmínek pro činnost lektora češtiny podílet. Nově byla též zavedena možnost vybavovat zahraniční bohemistická pracoviště studijními materiály či finančně podpořit jejich udržení. Jedná se o významnou změnu především v souvislosti s tím, že v posledních letech lze v některých zemích pozorovat snahu o zrušení či alespoň omezení výuky tzv. „malých jazyků“, mezi něž se čeština počítá.

5.2 Podpora krajských komunit v zahraničí

Další formou uchování českého kulturního dědictví v zahraničí, o niž pečuje OMV společně s MZV, je **podpora českých krajských komunit** v zahraničí. Konkrétně se jedná o každoroční nabídku **15 stipendií k ročnímu studijnímu pobytu na českých univerzitách a 60 stipendií k měsíčnímu letnímu jazykovému kurzu češtiny** a od loňského roku též **20 stipendií na dvoutýdenní kurz didaktiky českého jazyka** pro vyučující z řad příslušníků krajských komunit. Nově byla rovněž vládou schválena možnost přijímat ke středoškolskému studiu až 3 studenty z našich krajských komunit za účelem poskytnout jim ucelené středoškolské vzdělání v pedagogických oborech.

Za účelem osvojení a uchování znalosti českého jazyka MŠMT rovněž vysílá učitele ke krajským komunitám v zahraničí, kde působí převážně ve školách českých národnostních menšin. V tomto roce se jedná o **13 učitelů českého jazyka v celkem 10 zemích**⁶. Učitelé se vysílají s cílem všestranně působit u krajských komunit, jež mají zájem udržet si českou identitu, a především podporovat osvojování znalosti českého jazyka. Vedle výuky češtiny tak učitel vykonává i další činnosti, např. pomáhá folklórním souborům, metodicky pracuje s místními učiteli, pomáhá udržovat kontakt krajanů se současným děním v ČR atd.

V souvislosti s výše zmíněnou novelou příslušného vládního usnesení byla v případě těchto učitelů zrušena horní hranice doby jejich působení v zahraničí. Tato změna byla vyvolána zájmem krajských komunit a škol, v nichž učitelé působí.

⁶ Argentina, Brazílie, Paraguay, Chorvatsko, Německo, Polsko, Rumunsko, Rusko, Srbsko, Ukrajina.

5.3 Letní školy slovanských studií

V rámci recipročního plnění bilaterálních smluv nabízí MŠMT každoročně partnerským zemím stipendia pro účast na Letních školách slovanských studií, jež pořádají české vysoké školy.

Strategická doporučení pro oblast podpory českého kulturního dědictví v zahraničí:

- **DZS bude nadále kompletně dokumentovat situaci na stávajících lektorátech (včetně rozsahu výuky, statusu výuky češtiny na daném pracovišti, dalších bohemistických aktivit, rozsahu a formy podpory, kterou lektorátu poskytuje zahraniční strana apod.) a prezentovat ji veřejnosti.**

Termín: trvale

- **DZS připraví ve spolupráci s OMV metodický pokyn k vybavování lektorátů a pracovišť učitelů, kteří působí u krajanských komunit**

Termín: červen 2009

- **Zaměřit se na rozvoj nových lektorátů v členských zemích EU, a to především tam, kde lektoráty nejsou dosud významně zastoupeny nebo kde stávající podpora zahraniční strany není dostačující (např. Německo, Řecko, Španělsko). V případě ostatních zemí vysílat lektory pouze tam, kde lze prokázat eminentní zájem přijímající strany a její schopnost lektorát finančně podpořit.**

Termín: průběžně

- **Pravidelně sledovat efektivitu jednotlivých lektorátů ve světě a přijímat opatření k zabezpečení jejich dalšího fungování a při rozhodování o zřízení nových lektorátů vycházet z teritoriálních priorit vymezených v kapitole 2.**

Termín: průběžně

- **Na lektoráty vysílat zásadně lektory, v jejichž případě je zaručena podpora a zájem zahraniční strany. Tzv. učitele, jejichž působení je v porovnání s lektory výrazně dražší, vysílat pouze ve výjimečných případech, a to pouze do zemí EU.**

Termín: průběžně

- **Flexibilně a individuálně řešit podmínky a problémy, které vycházejí z odlišných přístupů jednotlivých zemí vůči českým lektorům v závislosti na jejich kriteriích životní úrovně.**

Termín: průběžně

- **Realizovat efektivní spolupráci OMV a DZS při zabezpečování činnosti lektorátů.**

Termín: ihned a dále průběžně

- **V oblasti podpory krajanských komunit navrhnout při přípravě usnesení vlády na období 2011-2015 v souvislosti se zájmem komunit a s předpokládaným navýšením finančních prostředků zvýšení počtu míst učitelů u krajanských komunit, počtu nabízených stipendijních pobytů (alespoň na 20) a prodloužení metodického kurzu pro výuku českého jazyka ze dvou na tři týdny.**

Termín: 2009- 2010 v závislosti na přípravě usnesení vlády a ve spolupráci MZV s MŠMT

- **V oblasti letních škol slovanských studií zacílit s ohledem na profil současných stipendistů příslušná stipendia zejména na studenty – začátečníky a studium na letních školách orientovat tímto směrem.**

Termín:průběžně

6. Zahraniční rozvojová spolupráce

Nezanedbatelnou součástí zahraničních aktivit zabezpečovaných OMV je i zahraniční rozvojová spolupráce (dále také „ZRS“). ČR se v oblasti ZRS snaží dostát závazkům vyplývajícím z Miléniové deklarace OSN⁷ a ze svého členství v EU a OECD. V roce 2004 započala transformace českého systému ZRS – vláda vybrala **8 prioritních zemí**⁸ a na období 2006-2010 pro ně schválila **programy rozvojové spolupráce**. Zároveň byla zahájena **příprava zákona**, který by měl dosavadní značně decentralizovaný způsob poskytování ZRS zefektivnit a centralizovat. V současné době je již zpracováno paragrafové znění návrhu zákona o zahraniční rozvojové spolupráci, které se projednává v Legislativní radě vlády.

Na národní úrovni koordinuje ZRS Ministerstvo zahraničních věcí, jednotlivá ministerstva pak zodpovídají za implementaci ZRS v příslušných sektorech. V sektoru vzdělávání se do konce roku 2008 jednalo o aktivity v objemu cca **160 mil. Kč ročně**, které zahrnovaly zabezpečení programu vládních stipendií pro občany z rozvojových a jiných potřebných zemí a desítku bilaterálních rozvojových projektů realizovaných v zemích Afriky, Asie a Evropy⁹.

6.1. Poskytování vládních stipendií občanům rozvojových a jiných potřebných zemí

Vládní stipendia představují jeden z významných nástrojů a tradiční nedílnou součást ZRS.¹⁰ Stipendia umožňují vysokoškolské studium lidem, kteří by ve svých zemích studovat vůbec nemohli či jen v omezené míře.

Do roku 2008 se vládní stipendia nabízela ke studiu ve studijních programech veřejných vysokých škol v českém jazyce. Ve snaze zvýšit efektivitu poskytování vládních stipendií, zejména co se úspěšnosti dokončování studia a uplatnění stipendistů v zemích původu týče, schválila **vláda svým usnesením č. 712 ze dne 27. června 2007 nový systém poskytování vládních stipendií na léta 2008-2012**. Schváleno bylo obecné snížení počtu stipendijních míst a zřízení pilotních stipendijních míst pro studium v magisterských a doktorských studijních programech v anglickém jazyce. Celkem se v současné době nabízí 130 stipendií ročně, z toho 70 ke studiu v českém jazyce a 60 ke studiu v anglickém jazyce. Stipendisté z příslušných zemí se do daných studijních oborů vybírají na základě výběrového řízení. Pro zajištění výběru studijních programů nabízených v anglickém jazyce byla uskutečněna 2 výběrová řízení a od akademického roku 2009/10 se stipendia nabízejí v oborech informatika, ekonomika a zemědělství.

⁷ Do roku 2015 snížit o polovinu počet lidí, kteří žijí v absolutní chudobě. K tomuto účelu byly vytyčeny tzv. Rozvojové cíle tisíciletí.

⁸ Angola, Zambie, Jemen, Vietnam, Mongolsko, Moldavsko, Srbsko (a Černá Hora) a Bosna a Hercegovina

⁹ Angola, Etiopie, Namibie, Afghánistán a Moldavsko

¹⁰ Od 60. let 20. století do r. 2008 absolvovalo studium v Československu/ČR přibližně 21 500 stipendistů.

6.2. Bilaterální rozvojové projekty

V oblasti bilaterálních projektů se MŠMT v období 2006-2010 soustředilo z **prioritních zemí** výhradně **na Angolu** (základní a střední zemědělské školství) a **Moldavsko** (vysoké školství a práce s dětmi a mládeží), v rámci tzv. **neprioritních zemí pak na Afghánistán** (základní a střední školství), **Etiopii** (střední odborné školství a vzdělávání pedagogů) a **Namibii** (vysoké školství). Projekty vybírané na základě dotačního výběrového řízení byly implementovány vysokými školami a nestátními neziskovými organizacemi. Se vznikem České rozvojové agentury (ČRA) přechází tato role plně na MZV, resp. jeho organizační složku ČRA. V roce 2009 bude v gesci MŠMT dokončen pouze 1 dobíhající projekt a v dalším období se předpokládá role MŠMT spíše v rovině expertní a konzultační.

Strategická doporučení pro oblast zahraniční rozvojové spolupráce:

- **V rámci programu vládních stipendií analyzovat nový systém poskytování stipendií; vyhodnotit ve spolupráci s MZV jeho dosavadní fungování a navrhnout případné změny s platností od akademického roku 2010/11.
Termín: 30.6. 2009**
- **Ve spolupráci s DZS a MZV posílit péči o vládní stipendisty jak na školách, tak i z hlediska jejich kontaktů se zastupitelskými úřady v ČR
Termín: trvale**
- **Spolupodílet se na přípravě (a v případě přijetí na provádění) zákona o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí.
Termín: trvale**

7. Závěrečné shrnutí

Kromě výše popsaných dílčích doporučení pro jednotlivé oblasti mohou být za účelem uceleného rozvoje oblasti mezinárodních vztahů formulována následující tři obecná doporučení:

- koncipovat a realizovat spolupráci ve všech oblastech vzdělávání tak, aby **přispívala k prohloubení integrace ČR** do evropských a euroatlantických struktur, k posílení regionální spolupráce a k systematickému využívání zahraničních zkušeností v domácích podmínkách;
- kontinuálním a efektivním rozvojem mezinárodní spolupráce napomáhat postupné **internacionalizaci vzdělávání a upevnění multikulturních postojů** nejen dětí a mládeže, ale též dospělých;
- zvážit přípravu systémových opatření v oblasti poskytování stipendií na základě mezinárodních smluv a analyzovat možnost založení **Národního stipendijního fondu** za účelem zpřehlednění, zefektivnění a sladění této formy poskytování stipendií s dalšími centrálně řízenými stipendijními fondy (např. Program celoživotního učení).

II.

Priority mezinárodní spolupráce na rok 2009

ÚVOD

MŠMT se při rozvíjení bilaterálních vztahů v oblastech ve své působnosti zaměří i v roce 2009 především na ostatní členské státy Evropské unie, mezi nimiž zvláštní místo zauímají sousední státy, a na vybrané partnery mimo EU – vyspělé státy Blízkého východu, Asie, Severní Ameriky i Latinské Ameriky a některé státy s tradiční vazbou na Českou republiku.

OMV bude **v souladu se Strategickými směry rozvoje mezinárodních vztahů v oblasti vzdělávání** zajišťovat realizaci bilaterálních aktivit, mezi nimiž zvláštní zmínku zasluží sjednávání a naplňování mezinárodních smluv vládní a resortní kategorie, spravovat agendu stipendií vlády České republiky, věnovat se propagaci českého jazyka a kultury v zahraničí (podporou lektorátů na zahraničních vysokých školách a krajských komunit), zabývat se mezinárodními projekty v oblasti výuky a osvojování cizích jazyků a koordinovat činnosti, jež souvisejí se členstvím v mezinárodních organizacích s výjimkou EU, zejména v Radě Evropy, OECD, OSN a V4, a aktivity spjaté s multilaterální dohodou CEEPUS.

OMV bude nadále komplexně zabezpečovat i finanční aspekty plnění mezinárodních smluv, tj. koncipování rozpočtu, průběžné finanční toky, vyúčtování a kontrolu. Mezinárodní aktivity včetně naplňování bilaterálních a multilaterálních smluv jsou nicméně rovněž nedílnou součástí agendy dalších útvarů MŠMT a vzájemná spolupráce OMV a odborných útvarů (skupin či odborů) je naznačena v oddílech Specifické priority pro rok 2009 i na jiných místech textu.

TERITORIÁLNÍ PRIORITY

1. EVROPA

1.1. Kontinuální bilaterální aktivity

Bilaterální mezinárodní smlouvy standardně upravují **výměnu stipendií** k pobytům různé délky, typu a úrovně na vysokých školách v partnerských zemích. Na základě sjednaných mezinárodních smluv dojde k výměně stipendistů na různě dlouhé studijní a výzkumné pobyty s těmito **evropskými zeměmi** (v abecedním pořadí): Belgie – Vlámské společenství, Belgie – Francouzské společenství, Bulharsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Island, Itálie, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Německo (Bavorsko, Bádensko-Württembersko, celoněmecká agentura DAAD), Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko (program Aktion), Rumunsko, Rusko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švýcarsko, Ukrajina.

Stipendium většinou poskytuje přijímající strana. Výjimku představuje sedm zemí (Bulharsko, Maďarsko, Litva, Polsko, Rumunsko, Rusko a Ukrajina), v jejichž případě je plátcem stipendia strana vysílající.

S většinou výše zmíněných zemí proběhne i **výměna stipendií k výzkumným pobytům akademických pracovníků.**

Propagace se zajišťuje vždy s určitým předstihem (nabídky na rok 2009/2010 se publikovaly v létě a na podzim roku 2008); obdobně se v roce 2009 plánuje zveřejnění nabídky na akademický rok 2010/2011.

OMV a dle jeho pokynů Dům zahraničních služeb MŠMT (DZS) zajistí veškeré aktivity spojené s nominací a vysláním uchazečů do zahraničí a přijetím zahraničních stipendistů.

Při přijímání a vysílání stipendistů na základě bilaterálních mezinárodních smluv se v případě evropského regionu MŠMT řídí celkem **třemi stipendijními programy**, které byly vyhlášeny příkazy ministra školství, mládeže a tělovýchovy.

Na základě mezinárodních smluv se na rok 2009 dále nabízí celkem **327 stipendií** k účasti v kurzech českého jazyka na **Letních školách slovanských studií** pořádaných 6 vysokoškolskými ústavy/katedrami (pozn.: z toho 33 stipendií se poskytuje mimoevropským zemím). Celkem 294 stipendií se nabízí těmto **evropským zemím** (v abecedním pořadí): Belgie – Vlámské společenství, Belgie – Francouzské společenství, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Černá Hora, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Makedonie, Malta, Německo (Bavorsko, Bádensko-Württembersko, celoněmecká agentura DAAD), Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko (program Aktion), Rumunsko, Rusko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Srbsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko a Ukrajina. V souladu se **strategickým zaměřením této aktivity na sousední země** a další **významné partnery v EU** se nejvíce těchto stipendií poskytuje Německu (59), Francii (40), Rakousku (20), Spojenému království (20), Itálii (20), Polsku (15), Rusku (15) a Maďarsku (12).

Recipročně budou vysláni čeští uchazeči o (letní) jazykové kurzy v zahraničí se stipendiem, jež poskytují partnerské země.

1.2. Lektoráty a krajané

OMV bude i v roce 2009 **podporovat lektoráty českého jazyka a literatury** a zajišťovat **vybavení** (studijními materiály, periodiky, beletrii apod.) i **dalších bohemistických pracovišť** v zahraničí. V rámci tohoto programu se rovněž klade důraz na rozvíjení spolupráce se sousedy a strategickými partnery v EU (47 z celkem 53 podporovaných lektorátů je v evropských zemích, z toho např. 8 ve Francii, 6 v Polsku, 5 v Itálii, 3 v Německu, 3 v Rakousku a 4 v Rusku). Pokud jde o mimoevropské země, předpokládá se další jednání s íránskou stranou o možném vytvoření lektorátu v Teheránu.

Propagace českého jazyka a kultury kromě samotné edukace přispívá k posílení vazeb s danými zeměmi a mnohdy napomáhá k překonávání zátěže nedávné minulosti. Kulturní, společenské a ekonomické přínosy takové aktivity jsou nesporné, jakkoli obtížně vyčíslitelné. Současně je tato iniciativa součástí celoevropského úsilí o šíření znalosti menších jazyků a zachování jazykové a kulturní rozmanitosti kontinentu.

Tato aktivita OMV vychází opět ze sjednaných bilaterálních mezinárodních smluv. Postup při její realizaci a financování je vymezen usnesením vlády České republiky.

Organizačně-technický servis při vybavování lektorátů a poskytování podpory lektorům zajistí DZS dle pokynů OMV.

OMV v roce 2009 zveřejní výzvy pro zájemce o místa lektorů, jež se na akademický rok 2009/2010 uvolnila, a zajistí podmínky pro zasedání Komise pro lektoráty českého jazyka a literatury (zřízené Příkazem ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 26/2008, k zabezpečení výuky českého jazyka a literatury v zahraničí), která provede výběr a doporučí 1-3 kandidáty na každé volné lektorské místo. OMV poté předloží nominaci zahraničním partnerům diplomatickou cestou (o konečném výběru nového lektora rozhodují zahraniční vysoké školy).

Důležitou aktivitou v této oblasti je rovněž hledání **dalších forem podpory výuky českého jazyka v zahraničí**, především mimo univerzitní prostor. OMV hodlá iniciovat jednání za účelem prohloubení spolupráce s českými centry, resp. jejich ústředím v Praze. Bude navrženo významné posílení činností českých center v zahraničí, jež mohou rozvíjet jednak učitelé, kteří pracují delší dobu v zahraničí, jednak lektori/učitelé, kteří jsou do zahraničí vysíláni k působení na vysokých školách.

Významným nástrojem, který napomáhá rozvoji v této oblasti, je i další rozšiřování možností skládat **standardizovanou zkoušku z českého jazyka**, která je koncipována v souladu se standardem pro příslušnou úroveň znalosti jazyka podle Evropského referenčního rámce pro jazyky a určena pro zájemce o český jazyk žijící v zahraničí. Za tímto účelem bude OMV dále spolupracovat s Univerzitou Karlovou v Praze, popř. jazykovými školami s právem státní jazykové zkoušky a se skupinou II.

Pokud jde o program **podpory krajských komunit** v zahraničí, OMV i v roce 2009 zajistí nabídku **15 stipendií** k dvousemestrálním studijním pobytům na českých veřejných vysokých školách (které je možno rozdělit na 30 jednosemestrálních) a **60 měsíčních stipendií na jazykové kurzy**, pozve až **20 zájemců/učitelů** a/nebo budoucích učitelů z řad příslušníků krajských komunit na dvoutýdenní kurzy didaktiky českého jazyka a vyše **13 učitelů českého jazyka** ke krajským komunitám – do škol a jiných vzdělávacích zařízení, jež navštěvují příslušníci českých menšin v několika vybraných zemích (v Evropě Chorvatsko, Německo, Srbsko, Rumunsko, Rusko a Ukrajina).

1.3. Bilaterální aktivity v oblasti jazykového vzdělávání (bilingvní gymnázia)

MŠMT bude nadále podporovat institucionálně a v některých případech i finančně činnost dvojjazyčných sekcí zřízených ve spolupráci se zahraničními partnery (Francií, Francouzským společenstvím Belgie, Itálií, Německem, Rakouskem, Spojeným královstvím a Španělskem) na 16 gymnáziích v České republice (dále „bilingvní gymnázia“).

Zmíněných 16 škol již bylo zařazeno do pokusného ověřování tvorby školních vzdělávacích programů podle rámcového vzdělávacího programu pro bilingvní gymnázia, které vyhlásila skupina 2 MŠMT. První etapa projektu bude probíhat do srpna 2009, kdy budou bilingvní gymnázia nadále spolupracovat s Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze (VÚP) na tvorbě rámcového vzdělávacího programu a současně vytvářet vlastní školní vzdělávací program. Druhá etapa je plánována na období od září 2009 do června 2015, během níž budou bilingvní gymnázia pilotně ověřovat realizaci školního vzdělávacího programu (v denní formě studia počínaje 1. ročníkem šestiletého cyklu).

Je **naprosto nezbytné, aby se věcně příslušná skupina 2 MŠMT nejpozději v první polovině roku 2009 dohodla s řediteli bilingvních gymnázií na finální podobě** maturitní zkoušky, kterou budou skládat žáci dvojjazyčných sekcí po roce 2012. Tento úkol představuje v dané oblasti hlavní prioritu a výsledek jednání věcně příslušné skupiny 2 MŠMT, která na úkolu pracuje společně s odborem legislativním a právním MŠMT, CERMATEm a VÚP, je nutné během roku 2009 prezentovat zahraničním partnerům. OMV se poté, co skupina 2 MŠMT sdělí své stanovisko, o které již byla opakovaně požádána, pokusí docílit toho, aby zahraniční partneři případné změny maturitní zkoušky neinterpretovali jako porušení mezinárodních smluv, jež činnost dvojjazyčných sekcí upravují, a nadále maturitní zkoušku v nich uznávali a pokud možno i činnost sekce nadále podporovali.

1.4. Přeshraniční spolupráce

MŠMT se i v roce 2009 bude organizačně podílet na projektech **přeshraniční spolupráce**, na pravidelných setkáních komisí pro přeshraniční spolupráci a činnosti pracovních skupin. Bude se rovněž zapojovat do spolupráce s jednotlivými Euroregiony a případně napomáhat při realizaci projektů v oblasti vzdělávání.

1.5. Specifické priority pro rok 2009 v jednotlivých zemích

Kromě výše zmíněných aktivit hodlá MŠMT zaměřit v roce 2009 zvláštní pozornost na tyto specifické priority v řadě evropských zemí:

Belgie – Francouzské společenství

V souladu s „Ujednáním mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Generálním sekretariátem pro mezinárodní vztahy Francouzského společenství Belgie (Valonsko – Brusel) o rozvoji česko-francouzských tříd a jejich činnosti v Gymnáziu Písek v České republice“ je třeba zajistit kontinuitu činnosti těchto tříd. Skupina 2 ve spolupráci s vedením gymnázia, odborem 14, CERMATEm a VÚP musí rovněž finalizovat koncepci nové maturity (viz též oddíl 1.3.).

Dále by měly být podpořeny dva bilaterální vědecké projekty: „Vědecká spolupráce v oblasti reprodukčního zdraví: pozdní fertilita a její důsledky“ a „Přenos energie, mechanické aspekty a ampacita v reálném čase“.

Belgie – Vlámské společenství

Prioritou OMV je docílit toho, aby vlámská strana začala využívat potenciál stipendijní nabídky MŠMT, a vyvíjí v tomto směru intenzivní aktivitu.

V roce 2009, příp. v roce 2010 by mělo dojít k výměně delegací odborníků působících v oblasti mládeže.

Bilaterální spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje spadá do působnosti odboru 32, který již podnikl kroky k jejímu prohloubení.

Bulharsko

Specifickou prioritou je uzavření nové Dohody mezi vládou České republiky a vládou Bulharské republiky o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání a dokladů o vědeckých hodnostech a titulech vydávaných v České republice a v Bulharské republice poté, co původní dohoda z roku 1982 byla z důvodu neslučitelnosti s právem ES vypovězena.

OMV má dále zájem docílit podpisu nového resortního ujednání o spolupráci v oblasti školství a vědy.

Estonsko

Prioritou je uzavření nového resortního ujednání o spolupráci v oblasti školství, vědy a mládeže.

Francie

V souladu s vyhlášením témat rozvojových programů pro veřejné vysoké školy pro rok 2009 (v gesci odboru 30) je specifickou prioritou podpora spolupráce českých a francouzských vysokých škol při tvorbě a/nebo uskutečňování společných magisterských studijních programů typu „joint degree“ nebo „double degree“.

Další prioritou je rozvíjení společných česko-francouzských studijních programů připravovaných a uskutečňovaných českými a francouzskými vysokými školami v souladu s Prohlášením ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR a ministryně vysokého školství a výzkumu Francouzské republiky o vytvoření Česko-francouzského univerzitního fóra.

S ohledem na mezinárodní závazky české strany je rovněž třeba zajistit kontinuitu česko-francouzských tříd na gymnáziích v České republice a obdobně jako v případě Francouzského společenství Belgie a dalších příslušných zemí i zde musí skupina 2 ve spolupráci s vedením gymnázií, odborem 14, CERMATEm a VÚP finalizovat koncepci nové maturity (viz též oddíl 1.3.).

Jednou z priorit MŠMT je i podpora činnosti českých sekcí na francouzských lyceích v Dijonu a Nimes a aktivit dalšího vzdělávání učitelů francouzštiny základních a středních škol.

Další prioritou pro rok 2009 je podepsání Společného prohlášení ministra školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a ministryně vysokého školství a výzkumu Francouzské republiky o doporučeném postupu pro vzájemné akademické uznávání kvalifikací v oblasti vysokého školství. Na jeho přípravě bude OMV spolupracovat s odborem 30.

Podepsáno by mělo být i memorandum o vydávání osvědčení ministra školství Francie absolventům česko-francouzských tříd bilingvních gymnázií v ČR o tom, že jejich znalost francouzského jazyka odpovídá nejméně úrovni „C1“ podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Na této aktivitě se bude podílet rovněž skupina 2 MŠMT.

Itálie

V případě Itálie by bylo žádoucí dohodnout se na nové podobě smluvní spolupráce v gesci MŠMT, což nicméně závisí na tom, zda se podaří docílit podpisu nové kulturní dohody (v působnosti Ministerstva zahraničních věcí).

Podobně jako v případě Francie, Německa a Španělska je nutné podpořit činnost dvojjazyčných sekcí na příslušných gymnáziích v České republice. Skupina 2 ve spolupráci s vedením gymnázií, odborem 14, CERMATEm a VÚP musí finalizovat koncepci nové maturity (viz též oddíl 1.3.).

Litva

V případě, že bude podepsána nová kulturní dohoda (v gesci Ministerstva zahraničních věcí), MŠMT hodlá zahájit jednání o novém programu spolupráce v oblasti školství a vědy.

OMV má dále zájem o vyslání lektora českého jazyka a literatury na Filologickou fakultu Vilniuské univerzity, na níž se nabízí studium bohemistiky i českého jazyka jako druhého povinného slovanského jazyka pro rusisty a polonisty.

Maďarsko

Prioritou je sjednání nového prováděcího programu ke kulturní dohodě ve spolupráci s Ministerstvem kultury ČR.

Německo

Specifickou prioritou ve vztazích s Německem je v roce 2009 podpora partnerství škol a dalšího vzdělávání učitelů s důrazem na výuku jazyka sousední země.

Připravované Společné prohlášení MŠMT a Svobodného hanzovního města Hamburk dále otevře cestu k organizování společných aktivit žáků základních a středních škol a mládeže.

MŠMT bude v roce 2009 klást důraz na kontinuální rozvoj dvojjazyčného dvojnárodnostního projektu na Gymnáziu F. Schillera v Pirně. Tato aktivita je v působnosti OMV a odboru 23.

Podobně jako v případě Francie, Itálie a Španělska je nutné podpořit činnost dvojjazyčných sekcí na příslušných gymnáziích v České republice. Skupina 2 ve spolupráci s vedením gymnázií, odborem 14, CERMATem a VÚP musí finalizovat koncepci nové maturity (viz též oddíl 1.3.).

Mimoto je nutné podpořit i jazykové aktivity gymnázií, jež poskytují výuku německého jazyka vedoucí k udělení Německého jazykového diplomu.

Ve spolupráci s odborem 60 bude podpořena činnost komise historiků, která se zaměřuje na výklad novodobých dějin s důrazem na česko-německé vztahy ve 20. století.

Podpora bude věnována nově zřízeným lektorátům v Lipsku a Drážďanech.

OMV má zájem podepsat v 1. polovině roku 2009 Ujednání mezi MŠMT ČR a Bavorským státním ministerstvem pro vědu, výzkum a umění o spolupráci v oblasti vysokého školství.

Polsko

Během roku 2009 se OMV chce dohodnout s polskou stranou na nové podobě smluvní spolupráce v oblasti školství. Z dosavadního sondážního jednání vyplývá, že polská strana dává přednost prodloužení stávajícího resortního dokumentu. Protějškem MŠMT jsou nicméně v současné době dvě polská ministerstva, takže v úvahu připadá buď povýšení programu na smlouvu vládní kategorie, nebo sjednání dvou resortních smluv. OMV jednoznačně preferuje první variantu, kterou polská strana doposud odmítala s poukazem na složitou vnitrostátní schvalovací proceduru. Cílem OMV je přesvědčit polskou stranu o výhodnosti tohoto kroku.

Odbor 60 na posledním zasedání komise pro přeshraniční spolupráci požádal polskou stranu o spolupráci při propagaci výstupů projektu Analýza postupu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v Euroregionu Tešínské Slezsko – Slask Cieszynski. Projekt realizovalo Pedagogické centrum pro polské národnostní školství Český Těšín (PC Český Těšín) a v rámci projektu byla vytvořena anketa on-line, kterou by bylo možné využít i v jiných česko-polských euroregionech. Bylo by žádoucí docílit toho, aby se prozkoumaly možnosti zapojení polské strany do této aktivity. Rozvoji národnostního školství by dále mohlo napomoci prohloubení spolupráce mezi PC Český Těšín a Krajanským centrem pro vzdělávání učitelů v Lublinu.

V oblasti mládeže projevila polská strana zájem o zintenzivnění spolupráce mezi česko-německým TANDEMem a polsko-německým Jugendwerk (PNWM) a spolupráce v rámci EU a V4.

V roce 2009 zahajuje činnost Česko-polské fórum (zřízené Ministerstvem zahraničních věcí), které bude podporovat společné projekty v prioritních oblastech zahraniční politiky, výzkumné projekty, semináře a konference, společné projekty vysokých a středních škol, kulturní projekty a projekty obcí a krajů. Zájmem MŠMT je napomoci při propagaci možností, které fórum subjektům v jeho působnosti nabízí.

Rakousko

Ve vztazích s Rakouskem má MŠMT zájem o to, aby se uzavřelo jednání o spolupráci v oblasti profesního vzdělávání a podepsalo se příslušné společné prohlášení. Na realizaci této spolupráce by se měl podílet i odbor 23.

Dále je třeba prodloužit platnost Programu AKTION a plánuje se jednání o prováděcím programu k nové kulturní dohodě.

Řecko

Hlavní prioritou je sjednání nového mezivládního programu spolupráce.

OMV má dále zájem o to, aby byl na některé z řeckých vysokých škol zřízen lektorát českého jazyka a literatury. Na Athénské univerzitě v nedávné době vznikla katedra slavistiky, která nicméně studium bohemistiky (ani kurzy českého jazyka) doposud nenabízí. OMV se pokusí prostřednictvím Velvyslanectví České republiky v Athénách přesvědčit vedení Athénské univerzity o tom, že by zřízení lektorátu katedře slavistiky prospělo.

Srbsko

OMV hodlá projednat ve spolupráci s odborem 32 možnosti nové smluvní úpravy spolupráce v oblasti školství a vědy.

Do Srbska bude nově vyslán učitel českého jazyka ke krajanské komunitě.

Španělsko

OMV má zájem o to, aby byla novou smlouvou upravena činnost česko-španělských tříd na gymnáziích v České republice.

V roce 2009 by mělo dojít i k výměně odborníků z oblasti mládeže.

Ukrajina

OMV hodlá projednat možnosti nové smluvní úpravy spolupráce v oblasti školství a vědy.

1.6. Evropské (multilaterální) aktivity v oblasti jazykového vzdělávání – priority v roce 2009

MŠMT bude i v roce 2009 koordinovat realizaci hlavních doporučení a dalších dokumentů, které v oblasti jazykové politiky vydává **Rada Evropy** a **Evropská komise**, a mezinárodní aktivity v oblasti jazykové politiky, např. účast učitelů v projektech a programech **Evropského střediska pro moderní jazyky ve Štýrském Hradci**, zapojení českých institucí do aktivit **Evropského dne jazyků** apod.

V oblasti střední a jihovýchodní Evropy by se v rámci programu **ACES 2009** (organizovaného Interkulturním centrem ve Vídni) „Have your say! Young Europeans shape their future“ měla rozšířit spolupráce základních a středních škol na společných projektech. Projekty finančně podporuje Erste Foundation; spolufinancují se nicméně z vlastních zdrojů škol.

Bylo by rovněž žádoucí, aby se školy všech stupňů za podpory odborů 22, 23, 24 a 30 MŠMT větší měrou zapojily do aktivity Rady Evropy v oblasti celoživotního jazykového vzdělávání – **Evropské jazykové ceny Label**, jejíž prioritou je v současné době propojení jazykového vzdělávání s podnikovou sférou. Ocenění se financuje z prostředků MŠMT.

Podobně by se pozornost příslušných útvarů MŠMT (odborníky 22, 23, 24 a 30) měla zaměřit i na **Evropský den jazyků**, jehož smyslem je propagace jazykového vzdělávání, mnohojazyčnosti a jazykové rozmanitosti. Příslušné aktivity finančně zčásti zajišťují kulturní střediska evropských zemí v ČR.

1.7. Evropské multilaterální programy

1.7.1. Central European Exchange Programme for University Studies – CEEPUS

Naplňování závazků, které pro Českou vyplývají z multilaterální Dohody mezi Rakouskou republikou, Bulharskou republikou, Chorvatskou republikou, Českou republikou, Maďarskou republikou, Polskou republikou, Rumunskem, Slovenskou republikou a Slovinskou republikou o podpoře spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání v rámci Středoevropského výměnného programu univerzitních studií (CEEPUS II), se od roku 2009 zajišťuje podle **nového Příkazu** ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 30/2008 k přiznávání stipendií podle programu „Stipendia Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vložená do Central European Exchange Programme for University Studies (CEEPUS II)“. K této Dohodě CEEPUS II přistoupily později ještě tyto země: Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Makedonie/FYROM a Srbsko a spolupracuje také Kosovo-Přiština.

Vládě České republiky bude předloženo v I. čtvrtletí roku 2009 ke schválení revidované znění Dohody CEEPUS II, které prodlužuje platnost stávající dohody o 2 roky, tj. do roku 2011.

Příslušné činnosti zabezpečí dle pokynů věcně příslušné skupiny 3 MŠMT a OMV Národní kancelář CEEPUS, která je součástí DZS.

1.7.2. Mezinárodní visegrádský fond

MŠMT bude i v roce 2009 zajišťovat propagaci grantových a stipendijních programů Mezinárodního visegrádského fondu a spolupodílet se na výběru stipendistů.

2. BLÍZKÝ VÝCHOD A ASIE

2.1. Kontinuální bilaterální aktivity

Na základě sjednaných mezinárodních smluv dojde k **výměně stipendistů** na různě dlouhé studijní a výzkumné pobyty s těmito zeměmi Blízkého východu a Asie (v abecedním pořadí): Čína, Egypt, Indie, Izrael, Japonsko, Mongolsko a Vietnam. Při přijímání a vysílání stipendistů se v případě těchto zemí MŠMT řídí dvěma stipendijními programy, které byly vyhlášeny příkazy ministra školství, mládeže a tělovýchovy: Příkaz ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 42/2007 k přiznávání stipendií podle programu „Stipendia Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na podporu studia cizinců na veřejných vysokých školách v České republice“ a Příkaz ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 13/2008 k přiznávání stipendií podle programu „Stipendia Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro studium v zahraničí“.

Na základě mezinárodních smluv se dále na rok 2009 nabízí zemím daného regionu (Čína, Indie, Izrael, Japonsko, Korejská republika, KLDK, Mongolsko, Vietnam) celkem **24 stipendií** k účasti v kurzech českého jazyka na **Letních školách slovanských studií**.

2.2. Lektoráty a krajané

OMV bude i v roce 2009 podporovat lektoráty českého jazyka a literatury zřízené na 5 vysokých školách v daném teritoriu (Čína, Egypt, Indie, Izrael, Mongolsko). Viz též oddíl 1.2.

2.3. Specifické priority v roce 2009 v jednotlivých zemích

Izrael

Prioritou OMV je sjednání nového mezivládního programu kulturní, vzdělávací a vědecké spolupráce.

Japonsko

Obě strany v současné době akcentují zájem o prohloubení vědeckotechnické spolupráce, která spadá do působnosti odboru 32, včetně sjednání příslušné dohody.

OMV hodlá japonské straně navrhnout i zintenzivnění spolupráce v oblasti školství.

Korejská republika

V roce 2009 se uskuteční výměnný pobyt české mládeže v Korejské republice na základě Ujednání o spolupráci v oblasti mládeže mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem zdravotnictví, sociálních věcí a rodiny Korejské republiky na léta 2008-2010. Této výměny, kterou na MŠMT zajišťuje odbor pro mládež, se zúčastní 10 zástupců české mládeže.

Mongolsko

OMV chce zahájit jednání o novém programu spolupráce v oblasti školství, vědy a mládeže.

3. SEVERNÍ AMERIKA A LATINSKÁ AMERIKA

3.1. Kontinuální bilaterální aktivity

Hlavní aktivitou realizovanou standardně na základě mezinárodních smluv je i v případě tohoto teritoria **výměna stipendistů** na studijní a výzkumné pobyty, která se realizuje s těmito zeměmi (v abecedním pořadí): Argentina, Brazílie, Mexiko a Peru. Předpisem, který v případě tohoto teritoria upravuje poskytování stipendií, je Příkaz ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 42/2007 k přiznávání stipendií podle programu „Stipendia Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na podporu studia cizinců na veřejných vysokých školách v České republice“.

Na základě mezinárodních smluv se dále nabízí zemím daného regionu (Argentina, Kanada, Kolumbie a Mexiko) na rok 2009 celkem **9 stipendií** k účasti v kurzech českého jazyka na **Letních školách slovanských studií**.

S Argentinou se má na základě nového resortního ujednání uskutečnit i výměna akademických pracovníků ke studijním a přednáškovým pobytům.

3.2. Lektoráty a krajané

OMV bude i v roce 2009 podporovat lektorát českého jazyka a literatury zřízený na University of Nebraska – Lincoln v USA.

V daném teritoriu dále OMV zaměří svou pozornost na podporu krajaných komunit v Argentině, Brazílii a Paraguay, k nimž budou vysláni učitelé českého jazyka.

3.3. Specifické priority v roce 2009 v jednotlivých zemích

Brazílie

Prioritou pro rok 2009 je projednání možností podpory společných výzkumných projektů v oblastech společného zájmu (informační a komunikační technologie, environmentální disciplíny, biotechnologie) a zřízení smíšené komise, která by koordinovala realizaci bilaterální spolupráce podle nového resortního ujednání.

Mexiko

Prioritou OMV je sjednání nového mezivládního programu na léta 2009 – 2012, který bude upravovat bilaterální spolupráci v oblasti školství, mládeže a tělovýchovy.

Peru

V roce 2009 by obě strany měly vyhodnotit naplňování stávajícího bilaterálního programu, jehož platnost v tomto roce končí, a dohodnout se na dalším směřování své spolupráce.

STIPENDIA VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY POSKYTOVANÁ OBČANŮM ROZVOJOVÝCH A JINÝCH POTŘEBNÝCH ZEMÍ

Program poskytování těchto tzv. vládních stipendií, která umožňují absolvování studia ve studijních programech, představuje projekt zahraniční rozvojové spolupráce financovaný z rozpočtové kapitoly školství.

I v roce 2009 se bude realizovat ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí (MZV vytvoří rozpis stipendií nabízených jednotlivým zemím a přijme žádosti uchazečů; OMV ve spolupráci s DZS zajistí činnosti, jež souvisejí se studiem uchazečů, jejichž žádosti mu MZV předloží).

Na akademický rok **2009/2010** se nabízí **130 stipendií** (70 z nich je určeno ke studiu v bakalářských studijních programech (50) a pětiletých až šestiletých magisterských studijních programech (20) v českém jazyce a 60 stipendií je určeno ke studiu v navazujících magisterských studijních programech (20) a doktorských studijních programech (40) v anglickém jazyce). Možnost studia v anglickém jazyce je omezena na několik vybraných oborů (zemědělství, informatika, ekonomie) a tato stipendia se poskytují jen uchazečům z určitých zemí. V lednu 2009 bylo ukončeno výběrové řízení na zabezpečení studia na veřejných vysokých školách v anglickém jazyce. Od akademického roku **2009/2010** budou toto studium poskytovat 4 veřejné vysoké školy (Univerzita Karlova v Praze, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Česká zemědělská univerzita v Praze a Univerzita Hradec Králové). Přednostně se budou jako náhradníci pro akademický rok 2009/2010 přijímat uchazeči z oblastí zasažených válečným konfliktem (např. z Gruzie) a zemí západního Balkánu.

Propagace se zajišťuje vždy s určitým předstihem (nabídka na rok 2009/2010 se publikovala na podzim roku 2008); v roce 2009 se plánuje zveřejnění nabídky na akademický rok 2010/2011.

MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE

OMV bude i v roce 2009 zajišťovat platbu příspěvků, jež souvisejí se členstvím v mezinárodních organizacích, a případné jmenování českých zástupců do těchto organizací a koordinovat účast na vzdělávacích a výzkumných projektech OECD, IEA, Rady Evropy a UNESCO.

Významným přínosem našeho členství zejména v OECD bude participace na mezinárodních výzkumných projektech, které se zabývají zjišťováním výsledků ve vzdělávání na všech úrovních, včetně zjišťování funkční gramotnosti dospělé populace. Na těchto projektech se spolupodílí řada odborných útvarů MŠMT společně s vybranými přímo řízenými organizacemi, jako jsou např. Ústav pro informace ve vzdělávání nebo Národní ústav odborného vzdělávání v Praze. Financování bude zajištěno z prostředků skupin I a III a ESF.

V rámci našeho členství v UNESCO se v letošním roce předpokládá především zapojení do činnosti výboru vzdělávání v Mezinárodní kanceláři UNESCO pro vzdělávání a účast na 35. Generální konferenci UNESCO, která se uskuteční na podzim roku 2009. Vzhledem k principu rotace vedení delegace ČR mezi resorty případně letošní účast na zahájení generální konference na MŠMT a vedením delegace ČR tak bude pověřen ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška.

V Řídícím výboru pro vzdělávání Rady Evropy se v letošním roce činnost zaměří především na přípravu nového Programu Rady Evropy v této oblasti na období let 2010 – 2014 a zajištění jeho financování. Program se bude projednávat a schvalovat na nadcházejícím zasedání Stále konference ministrů vzdělávání, proběhne v květnu 2010 ve Slovinsku.